

STATE
INTELLECTUAL
PROPERTY
OFFICE OF
THE REPUBLIC
OF CROATIA

Kako razviti nacionalnu strategiju intelektualnog vlasništva

Iskustvo Republike Hrvatske

Željko Topić, DZIV, Hrvatska

BEOGRAD, Novembar 18-19, 2008

Struktura prezentacije

- **Određivanje procesa i predmeta strateškog planiranja**
- **Analiza**
- **Definiranje strateškog usmjerenja;**
- **Definiranje strategije;**
- **Implementacija strategije;**
- **Monitoring i revizija.**

Determinacija predmeta strategije

Što je predmet Strategije intelektualnog vlasništva?

U slučaju Hrvatske to je:

Razvoj i/ili unapređenje Nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva

3

Determinacija Procesu strateškog planiranja

- To je iterativan proces definiranja strateškog usmjerenja i donošenja odluke o alokaciji resursa za ostvarenje te strategije.
- Faze tog procesa su:
  - Analiza (PEST, SWOT);
  - Definiranje strateškog usmjerenja;
  - Definiranje strategije;
  - Implementacija strategije i
  - Monitoring i revizija.

4

Strateški status "AS IS"

- Nacionalni ambient
- Međunarodni ambient i trendovi

5

Glavni elementi Procesa Strateškog Planiranja:

- **Misija** opisuje svrhu postojanja entiteta
- **Vizija** definira gdje entitet želi biti u budućnosti.
- **Ciljevi** – Željena postignuća izvedena iz vizije. Strateško planiranje bi trebalo završiti s ciljevima i mapom puta kako do njih stići, tj. strategijom.
- **Strategija** – dugoročni plan akcije dizajniran za postizanje određenog cilja (seta ciljeva).

6

Determinacija Procesa strateškog planiranja

Faza II. – Definiranje strateškog usmjerenja

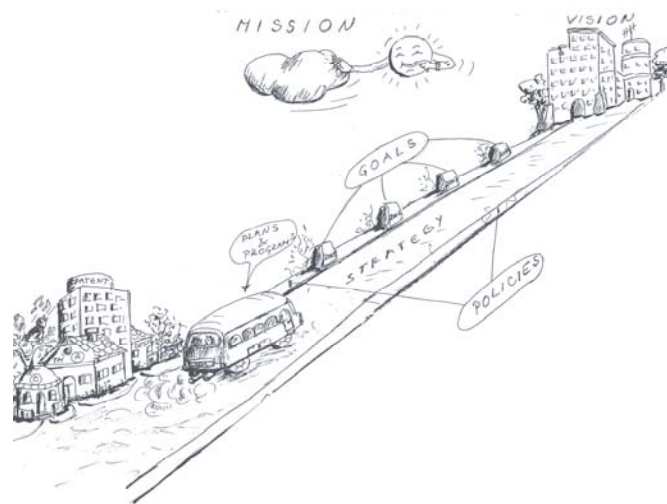
Politika - promišljen plan akcije koji usmjerava odluke

Politike koje kreiraju nacionalne vlade su *javne politike*.

“Javna politika je što god vlade odaberu da rade ili da ne rade” (Thomas Dye)

7

Determinacija Procesa strateškog planiranja

8

Strategija intelektualnog vlasništva – IV Primjer Hrvatske

9

Nacionalna strategija IV (2005-2010)

- Dokument Vlade Republike Hrvatske – usvojen 13.10.2005.
- **Priređen i podnesen od strane DZIV-a**
- Dostupan na hrvatskom i engleskom jeziku na:

www.dziv.hr

10

Faza I. Analiza – Hrvatska povijest IV

- Prvi zakon o autorskom pravu, Maj 1884.
- Prvi zakon o patentu, Juli 1895.
- Prvi službeni Patentni glasnik na hr. jeziku 1896.
- Kontinuitet do današnjih dana
- Politička neovisnost RH, Oktobar 1991
- 31.12.1991. Uspostava nadležnog nacionalnog tijela -DZIV
- Usvajanje relevantnih zakona

11

Faza I. Analiza – Nacionalni ambient

- Postojanje, na razini vlade, strateških planova o razvoju i i menadžmentu aktivom IV, uključivo i cjelovitih planova provedba.

Pitanja:

- Postoji li nacionalna strategija IV?
- Postoji li nacionalna inovacijska strategija?
- Postoji li nacionalna R&D ili S&T strategija?
- Postoji li nacionalna strategija gospodarskog razvitka?
- Postoji li nacionalna strategija promocije kulturnih industrija i kreativnosti?

12

Strategija

- IZVOZ

15

Faza I. Analiza – Nacionalni ambient

Važni elementi za razmatranje

- Zakoni o IV, drugi zakoni i propisi koji utječu na sustav IV
- Administracija intelektualnog vlasništva
- Profesionalna edukacija o IV
- Javna svijest o intelektualnom vlasništvu
- Korištenje patentnih i tehničkih informacija
- Programi i podrška sveučilišta i R&D centara
- Fondovi za financiranje
- Evaluacija
- Licenciranje

16

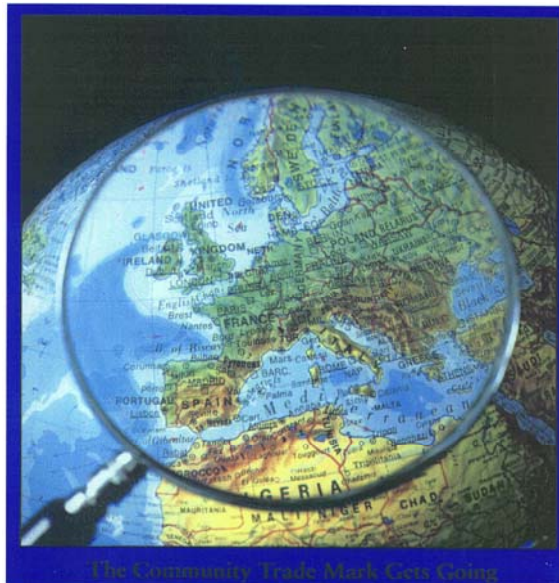
Faza I. Analiza – Nacionalni ambient

Dodatni važni elementi za razmatranje

- Kulturna dobra i kulturne industrije
- Koordinacija politika IV s ekonomskim politikama
- Razvoj ljudskih resursa (kapitala)
- Upotreba IV od strane srednjih i malih poduzeća
- Standardi i certifikacija

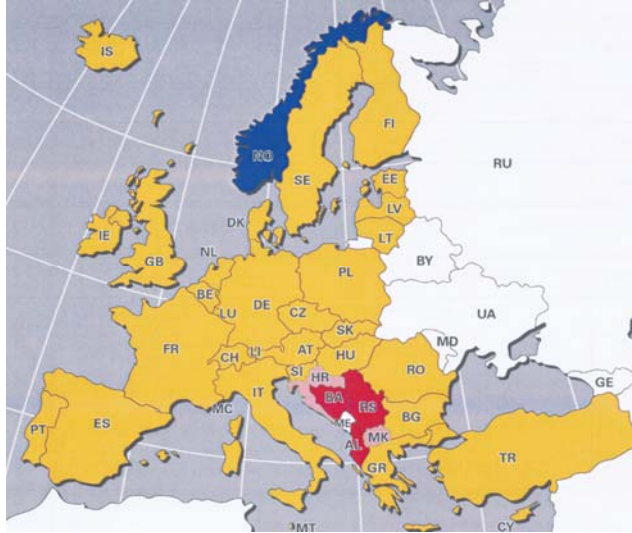
17

Faza I. Analiza – Europski ambient IV

18

Faza I. Analiza – Europski ambient IV

19

Faza I. Analiza – Europski ambient IV

- Status ratifikacije EPK
- Rezultati strateške debate u EPO – nova uloga NPZ, partneri u EPN
- Unitarni EU patent i EPLA
- Londonski Protokol i pitanje jezika
- OHIM i unitarna narav CTM i RCD
- Lisabonska strategija EU
- Bolonjska strategija EU

20

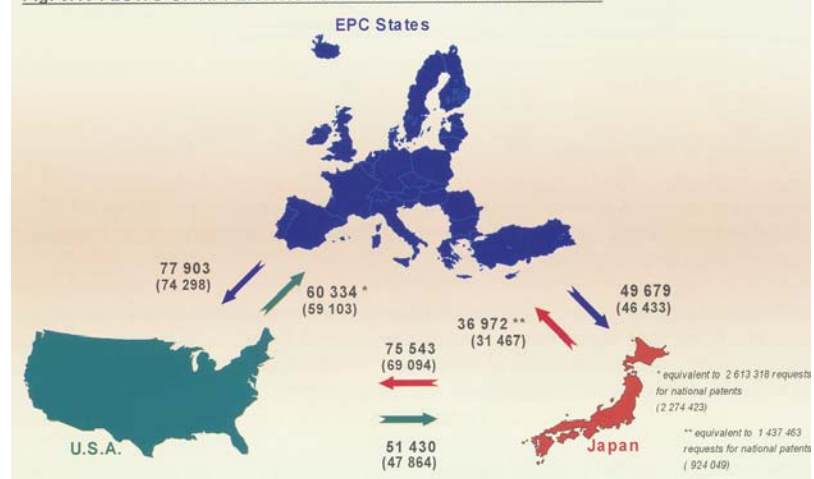
Faza I. Analiza – Megatrendovi i izazovi u IV

- Millenijska Deklaracija UN (2000)
- Razvojna agenda WIPO-a (Digital Divide, Traditional Knowledge, Folklore, Bio diversity etc.)
- Stalno rastući broj prijava i prava IV i stalni pritisak u smjeru širenja opsega prava IV
- Organizirani kriminal i terorizam

21

Faza I. Analiza – Megatrendovi i izazovi u IV

Fig. 3.10 FLOWS OF APPLICATIONS BETWEEN TRILATERAL BLOCS

22

Faza I. Analiza

Procjena polazišta u Hrvatskoj

Polazna pozicija NSIV-a određena je prvenstveno sljedećim:

- Međunarodni ambient IV (pravni i institucionalni)
- Nacionalni pravni propisi o IV
- Institucionalni okvir za PIV
- (Ne) Upotreba IV kao poluge za ekonomski rast
- Sustav kolektivnog upravljanja autorskim i srodnim pravima,
- Pozicija i uloga ostalih sudionika NSIV-a

23

Faza II. Definiranje strateškog usmjerenja

Misija

- Poticanje ekonomskog, znanstvenog i kulturnog razvitka kroz:
  - pouzdan i poticajan sustav zaštite (stjecanje, održavanje i ostvarivanje) prava intelektualnog vlasništva razvojem naprednog zakonskog, institucionalnog i programskog okvira, te
  - poticanje ekonomskog iskorištavanja intelektualnog vlasništva.

Svrha je dokumenta utvrditi **tko čini što** u provedbi ove goleme zadaće.

24

Faza II. Definiranje strateškog usmjerenja

Vizija NSIV-a

- NSIV RH u 2011 godini :
  - jamči razinu zaštite prava intelektualnog vlasništva jednaku razini zaštite koja postoji u EU, te trajno održava kvalitetu i razinu zaštite usklađenu sa svim međunarodnim obvezama i ugovorima koje je RH sklopila u tom području,
  - osigurava uvjete za naprednu primjenu intelektualnog vlasništva kao poluge gospodarskog rasta i pokretača znanstvenog, kulturnog i ukupnog društvenog napretka na razini te primjene u vodećim zemljama EU

25

Faza III. Definiranje strategije

Tri strateška aspekta

- **Prilagodba NSIV-a**, koja se definira kao mjere za razvoj zakonodavnog i institucionalnog okvira i za poticanje razvoja zainteresiranih sudionika sustava (interesnih skupina).
- **Provedba zaštite prava intelektualnog vlasništva, koja se** definira kao učinkovita primjena pravnih sredstava od strane institucija nadležnih za provedbu postupaka priznavanja i zaštite prava intelektualnog vlasništva.
- **Primjena (eksploataciju) intelektualnog vlasništva** definira se kao upotreba rezultata intelektualnog ljudskog rada, zaštićenih u sustavu prava intelektualnog vlasništva, kao poduzetničkog resursa na svim razinama.

26

Faza III. Definiranje strategije

Strateški ciljevi

Vlada RH će navedeno postići ostvarivanjem sljedećih strategijskih ciljeva:

- Prilagodba zakonodavnog okvira na području prava intelektualnog vlasništva s pravnom stečevinom EU i međunarodnim pravnim poretkom na području intelektualnog vlasništva;
- Unapređenje institucionalnog okvira NSIV-a u RH kroz:
  - organizacijski i upravljački razvoj institucija, osuvremenjivanje postupaka i procedura, zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa, opremanje,
  - razvidnu i učinkovitu suradnju tijela, ustanova i organizacija nadležnih za intelektualno vlasništvo utemeljenu na usuglašenim politikama;

27

Faza III. Definiranje strategije

Strateški ciljevi - nastavak

- Unapređenje primjene intelektualnog vlasništva kao poluge gospodarskog, tehnološkog, znanstvenog, kulturnog i ukupnog društvenog napretka razvojem javnog servisa za pribavljanje, pohranu, obradu i širenje poslovnih, tehnoloških i pravnih informacija za potrebe svih zainteresiranih sektora;
- Poticanje odgovarajućeg razvoja aktivnosti interesnih skupina u tom području;
- Povećanje stupnja javne svijesti o važnosti i vrijednosti intelektualnog vlasništva.

28

Faza IV. Implementacija strategije

Razvoj zakonodavnog okvira

- Usklađivanje sa *Acquis*:
  - Uglavnom završena
  - Konkretno mjere poduzete za nedostajuće pojedinosti i unapređenja (ostvarivanje prava)
  - follow-up
- Članstvo u europskim organizacijama za IV:
  - Pristupanje EPK – EPO članstvo
  - Pripreme za pristupanje sustavu CTM i RCD
- Pravosuđe
  - Koncentracija parnica/sudova

29

Faza IV. Implementacija strategije

Unapređenje institucionalnog okvira

- Državni zavod za intelektualno vlasništvo
- Sudstvo
- Carinska uprava
- Državno odvjetništvo
- Državni inspektorat
- Policija

30

Faza IV. Implementacija strategije

DZIV – strateške smjernice

- Uvećana uloga u pružanju informacija javnosti i drugim sudionicima NSIV-a.
- Osiguranje visoke kvalitete postupaka za priznanje PIV – optimum između upotrebe vlastitih resursa i upotrebe rezultata iz centara izvrsnosti iz međunarodnog sustava IV (naročito za patente)
- Proaktivna uloga u ostvarivanju autorskih prava- pojačana informacijska uloga u pogledu društava za kolektivno ostvarivanje i drugih asocijacija korisnika sustava
- Unapređenje primjene najsuvremenije informacijske tehnologije – puna kompatibilnost sa relevantnim nacionalnim sustavima i sa WIPO, EPO, OHIM itd.

31

Faza IV. Implementacija strategije

DZIV – mjere

- Vlastiti strateški plan - planovi za ključne funkcije (sektore)
- Osiguranje adekvatnih ljudskih resursa (zapošljavanje i edukacija)
- Osiguranje adekvatnih materijalnih resursa (prostor, oprema)
- Uspostavljanje žalbenog postupka i vijeća
- Studija izvedivosti prelaska na samofinanciranje
- Nova organizacijska struktura
- Uvođenje novog sustava upravljanja (uključujući i upravljanje kvalitetom)

32

Faza IV. Implementacija strategije

DZIV - Ljudi

33

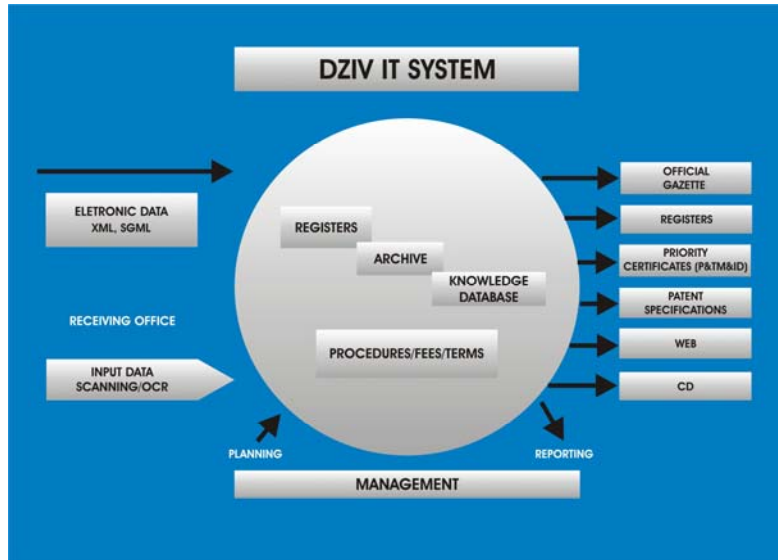
Faza IV. Implementacija strategije

DZIV - zgrada

34

Faza IV. Implementacija strategije DZIV - ICT Sustav

35

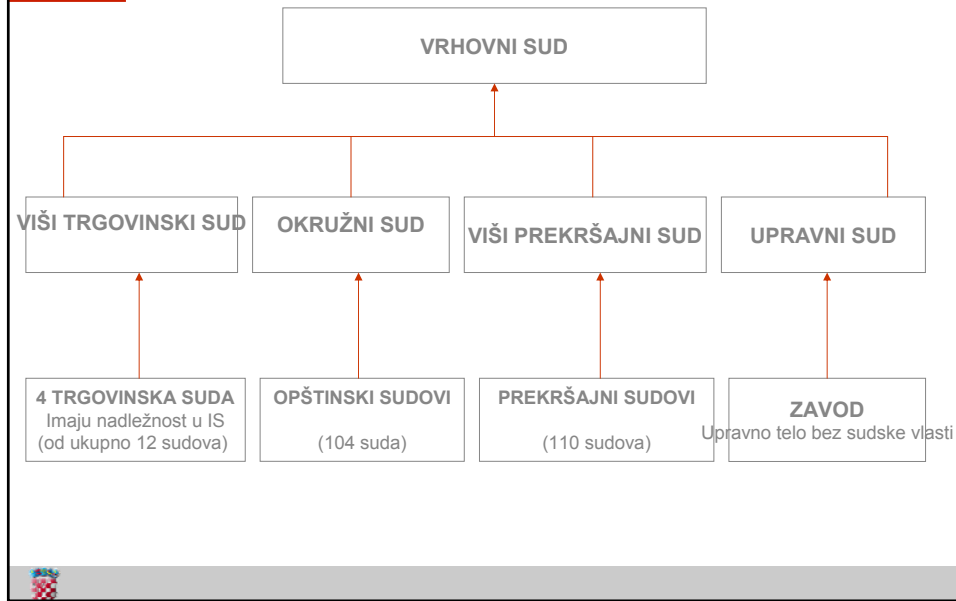
Faza IV. Implementacija strategije

Unapređenje ostvarivanja PIV (Pravosuđe)

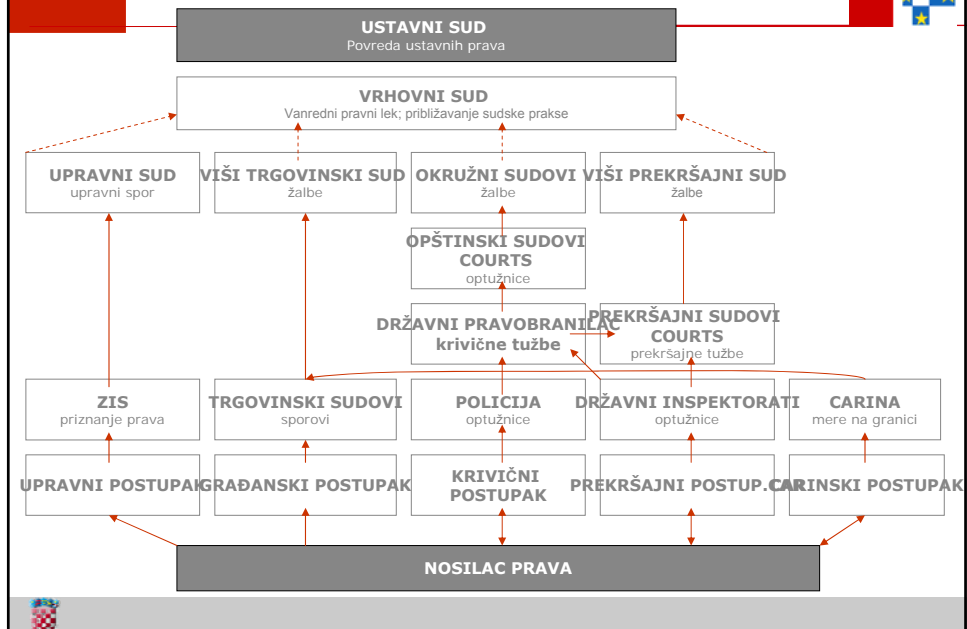
- Prijenos svih predmeta IV u II. stupnju u punu nadležnost trgovačkih sudova (reducirana uloga Upravnog suda)
- Daljnja centralizacija na manji broj sudova
- Harmonizacija sa "Enforcement Directive (2004/48/EC)"
- Obuka sudaca, statistike, publikacija presuda, sudska praksa

36

Shema sudskog sustava

Shema sustava ostvarivanja PIV

Faza IV. Implementacija strategije

Unapređenje upotrebe PIV kao razvojnog resursa

- Potpora inovacijskoj kulturi (Nacionalni inovacijski sustav - NIS)
- Zajednički projekti ministarstava i agencija:
  - Inovacijski informativni centar
  - Studije utjecaja na ekonomiju
  - Programi javnih servisa
  - Modeli financijske potpore
  - Statistički modeli
  - Porezni sustav i potpore za IV ...

39

Faza IV. Implementacija strategije

INCENTIV otvaranje

40

Faza IV. Implementacija strategije

INCENTIV – Informacijski centar za IV

- Službeno otvoren kao integrirani javni servisu siječnju 2008
- 3 glavna uslužna područja:
  - Javni help-desk za IV (služba podrške klijentima)
  - Usluge pretraživanja i analize informacija (komercijalne usluge)
  - Specijalizirana knjižnica i čitaonica za IV
- Dopunske aktivnosti: javne i ciljane informacijske i marketinške aktivnosti

41

Studija

- Copyright

Ekonomski doprinos
djelatnosti
temeljenih na
autorskom pravu
u gospodarstvu
Republike Hrvatske

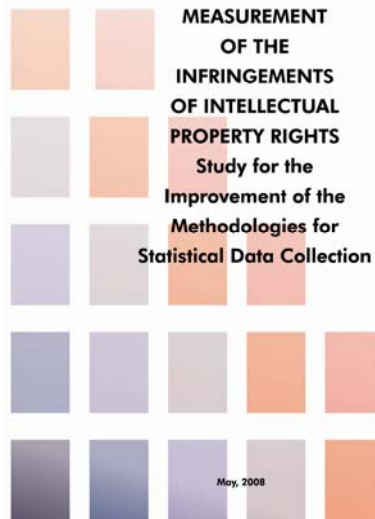

42

Studija

▪ Ostvarivanje

43

Faza IV. Implementacija strategije

Podizanje javne svijesti, obuka i obrazovanje

- Vlada:
  - Redovno izveštavanje o aktivnostima sprovođenja prava
  - Stroga politika poštovanja prava IS u okviru tela državne uprave
  - Promocija prava IS u obrazovnom sistemu ili inicijative privredne politike
  - Podržavanje događaja IS
  - Podrška obuci i obrazovanju u oblasti IS – zajednička obuka, stalno obrazovanje sudija i policije za sprovođenje prava, univerzitetski programi o IS

44

Faza IV. Implementacija strategije

Izobrazba o IV u Hrvatskoj

- **Nacionalna strategija i pitanja izobrazbe:** uspostavljanje DZIV-ove akademije za IV, svijest kod opće javnosti i gospodarskih subjekata, izobrazba studenata o IV (sveučilišta i srednje škole), državni službenici i profesionalci za IV.

45

Faza IV. Implementacija strategije

ZIS Akademija – Obim aktivnosti

1. Interni razvoj ljudskih resursa u ZIS
2. Spoljna obuka i obrazovni programi i usluge
3. Razvoj akademskih i školskih programa
4. Regionalna i međunarodna saradnja
5. Istraživanje i razvoj sistema IS

46

Faza IV. Implementacija strategije

Strategija dizajniranja programa obuke

- Identifikacija potreba obuke (strategije, akcije i planovi razvoja, studije, statistika, izveštaji)
- Identifikacija ciljnih grupa
- Identifikacija već dostupnih kvalitetnih resursa za obuku (programi drugih institucija)
- Analiza propusta- neotkrivene ili nerazvijene oblasti, posebne potrebe (faza razvoja, međunarodni standardi, ciljne grupe), lokalna situacija (pravni sistem, jezik, struktura privrede)

47

Struktura Programa Akademije IV

INTERNA OBUKA U ZIS

- opšte
- posebno za patentne ispitivače
- posebno za ispitivače žigova i industrijskog dizajna
- posebno za pravnike specijalizovane za IS
- napredno za eksperte za IS
- za eksperte za informacije

OBUKA ZA JAVNOST IZ IS

- opšte
- za mala i srednja preduzeća
- za R&D
- za inovatore
- za javne infrastrukturne agencije
- za univerzitete
- za škole

POSEBNI PROGRAMI

- za velike firme
- za sudstvo i tela za sprovođenje prava
- za zastupnike za patente i žigove

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SARADNJA

- zajednički kursevi, letnje škole
- bilateralna saradnja
- organizacija seminara

48

Faza IV. Implementacija strategije

Interesne grupe

- Grupe – udruženja za kolektivno ostvarivanje prava (CMA) i drugi (udruženja korisnika, ekonomski stručnjaci, korisnici, nevladine organizacije, ovlašćeni zastupnici, itd.)
- Mere:
  - Podrška osnivanju CMAs autora i izdavača za vizuelna prava
  - Sakupljanje naknade za privatno reprodukovanje zaštićenih dela i javno iznajmljivanje
  - Baze podataka nosioca prava
  - Komore ovlašćenih zastupnika za IS (Kodeks ponašanja, Pravilnik sa tarifama)
  - Saradnja sa telima za sprovođenje prava i udruženjima nosilaca prava
  - Podrška udruženjima advokata zastpnika – razvoj karika koje nedostaju

49

Step V. Monitoring and Revision

Završne odredbe dokumenta

- Vlada će obavezati sva nadležna tela da:
  - Planiraju odgovarajući način primene mera pomenutih u ovoj strategiji u svojim dugoročnim i srednjeročnim planovima
  - Podnose redovno izveštaje o realizaciji mera
- Izveštaji će se podnositi:
  - Prema dinamici primene mera, barem jednom godišnje
  - Vladi, preko posredstva ZIS, koji će podneti integralni godišnji izveštaj najmanje jednom godišnje i saopštiti isto učesnicima u izradi strategije.
  - Osnovni korektivni mehanizam konstituisaće korisnici sistema, koji će iznositi primedbe u pogledu nedostataka sistema tokom primene mera zacrtanih u Strategiji

50

Zaključci

Naučena lekcija

- IS ima mnogo različitih aspekata – potreban je multidisciplinarni pristup
- Jedna veličina ne pristaje svima – ciljni i kontekstualni pristup
- Nemojte izmišljati točak – preuzmite postojeće kvalitetne programe
- Optimizirajte resurse – izgradite mrežu i sarađujte sa različitim specijalistima i organizacijama
- Sve ciljne grupe su jednake ali su neke više jednake od drugih – napravite prioritete svojih ciljeva

51

Thank you for your attention.
ХВАЛА НА ПАЖЊИ

Venues for the summer school

52